

Җентерү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

78 (7609) №

Юн кун, 2008 җулхи октябрён (юпа) 15-мёшё

Хакё иреклё

ЧР Правительствинче

Җамрак җемьесене – пулашу

ЧР строительство министрё А.Н. Гончаров октябрён 8-мёшёнчи ларура җамрак җемьесене пуранмалли сурт-йёр тума е туянма Чаваш Республикин республика бюджетё шутёнчен пулашмалли йёркепе паллаштарнә. Җак документа Чаваш Республикин Президентён «Чаваш Республикинче җамрак җемьесене патшаләх пулашавё парассине вайлатасси җинчен» Указёпе килёшүллён хатёрленё. Министр пёлтернө тәрәх, документ җамрак җемьесене хваттер тума е туянмашкән субсиди памалли йёркене палартат. Малтан ача сурт-йёр хакён 15 процентне панә. Җенё йёркере субсиди укци-тенкипе уса курмалли анлә майсене палартнә. Җамрак җемьен ватам җулне 35-е ситернө.

Федераци программипе килёшүллён Чаваш Енре кәҗал 840 җамрак җемье хваттер тума е туянма патшаләх пулашавё илет. Чаваш Республикин республика бюджетёнчен җамрак җемьесем валли укса-тенкё малтан палартнә чухлө уйарсан җак йыш 500 җемье чухлө хушәнө, пурё 1340 җамрак җемье сурт-йёр тума е туянма патшаләх пулашавё илө.

Ёсре пултаруллисем

Маттур, тәрәшуллә

Эсир сән үкерчөкре куракан Елена Николаевна Ефанова Муркашри пётёмёшле пелү паракан ватам шукулта 12 җул вай хурать. Хай вай Тавай районёнчен. И. Яковлев ячөпе хисепленекен Чаваш патшаләх педагогика университетне вөренсе пётёрнөренле Муркаш шукулөнче тәрәшәт, вьрәс чөлхиле литературина тата культурологие ертсе пырать. Ёсре тәрәшуллә пултишён, предметсене аван пелтишён, пөрле ёслекенсемпе кәмәллә пултишён хисеплөсө ача коллективра.

В. ШАПОШНИКОВ сән үкерчөкө.

Республикәра

Җенё хула пулать

Иртнө эрнере Николай Федоров Президент «Җенё хула» строительствине халалланә ёслө канашлу ирттернө. Атал тәрәхөнче хула тавакан компанин генеральнәй директорё Владимир Филатов планпа пәхнә пуранмалли сурт-йөре хута ямалли пирвайхи төллөвсене пурнәҗлани, социаллә инфратытам тата җынсен пурләхне тивөстөрөкөн система строительствине җинчен каласа панә.

Проект пысак пёлтерөшлө «Туянма май пур тата хәтлә сурт-йөр – Раҗсей гражданөсене» наци проекчөпе килёшүллөн пурнәҗланат. Кунта пуранакансен пирвайхи йышө вьрнаҗса төпленнө хьҗҗән җемье врачөн офисө усаө. 2009 җулхи авән уйәхө төлне шукулпа ача сачө те хута каймалла. 2007 җулта «Җенё хула» Раҗсейри территориясенче пуранмалли сурт-йөр тавассине анлән пурнәҗламалли сәнав инвестици проекчөсене суйласа илмелли конкурс җентерөҗисен шутне көнө.

«Җенё хула» лаптәкө 257 гектарпа танлашмалла. Унта пуранмалли 1370 пин таваткал метр сурт-йөр җөклемө палартнә. Җак лаптәкән 25 процентчө социаллә сурт-йөр пулать, 65 процент – бизнес-класс сурчөсем, 10 процента яхән – коттеджем. Проектән пётёмёшле хакө – 53,7 миллиард тенкө.

«Җенё хуларә» 1150-шар ача вөренмелли 6 шукул, 250-шар ача җөремелли 8 ача сачө пулө. Суртсен аялти хучөсенче кафесемпе лавкасем, банксен филиалөсем, җыхану уйрәмөсем вьрнаҗсө. Проектра савән пекех парковкәсем, спортпа сывләх комплексө, хәна сурчөсем, гипермаркетсем, культурапа кану центрө пур.

Район администрацийөнче

Хисеп грамотипе наградаланә

Район администрацийөн пусләхөн 2008 җулхи октябрён 9-мёшөнчи йышәнәвөпе район администрацийөн Хисеп грамотипе наградаланә

Җамрак әрәва пелү тата воспитани парас ёсри ситөнүсемшөн тата нумай җул тухәҗлә ёслөнөшөн Муркаш шукулөн чаваш чөлхиле литератури учительне Алина Варламова ВАСИЛЬЕВНА.

Ял хушәләхөнче нумай җул тухәҗлә ёслөнөшөн: Чапаев ячөпе хисепленекен кооператив механизаторне Виталий Петрович ВОЛКОВА;

Чапаев ячөпе хисепленекен кооператив механизаторне Николай Петрович ИВАНОВА;

Суворов ячөпе хисепленекен кооператив водительне Евстафий Алексеевич ФИЛИПОВА.

Юбилей

Саламлаттыр

Юратнә мәшәра, кәмәллә аннене, хуняма-на, кукама – Елена Романовна ИЛЬИНА-НА октябрөн 15-мёшөнче 55 җул тултарнә ятпа әшшән саламлатпәр. Сывләху сан җирөп пултәр, кун-җулу вәрәм пултәр. Эпир сана юрататпәр, санпа мухтанатпәр, эс пурришөн савәнәтпәр.

Саламлаканөсем: мәшәрө, хөрөпе ывәлө, көрүшөпе кинө, мәнукөсем, таванөсем.

Юратнә мәшәра, аннене, кукама, асаннене – Малиновка ялөнче пуранакан Лидия Ивановна МИЛЮТИНА сумлә юбилей – 60 җул тултарнә ятпа чун-чөререн тухакан чи әшә сәмахсемпе саламлатпәр, мөн пур ырине кәна сунатпәр. Вәрәм кун-җул, тулли телей, җирөп сывләх пултәр. Эс пурришөн савәнәтпәр, санпа хамәра телейлө туятпәр. Таймапүс сана пуриншөн те.

Саламлаканөсем: мәшәрө, хөрөпе көрүшө, 2 ывәлөпе кинөсем, 6 мәнукө, сывәх таванөсем, тахләчипө хәтисем.

Мән Токшик ялөнче суралса үснө Роза Прокопьевна УФАРИНАНА 70 җулхи юбилей ячөпе чун-чөререн саламлатпәр. Юбилей ячөпе саламласа сана мөн пур ырине кәна сунатпәр. Җирөп сывләх, телей, вәрәм кун-җул сунатпәр. Нумай җул ачусемпе, мәнукөсемпе савәнәса пуранмалла пултәр.

Саламлаканөсем: хөрө, көрүшө, мәнукө.

Җырантару – 2009

Районти «Җентерү ялавё» хаҗата 2009 җулхи пөрремөш сур җулта илсе тама җырантарасө. Ултә уйәха җыранса илмелли хак – 191 тенкө 70 пус.

Хаклә вулакансем, район хьпарҗисөр ан юләр. Җитес җул та пөрле пулар!

Райхаҗат редакцийө.

Көскен

Уйәхләх иртет

Тавраләха тирпей-илем көртес, җынсем пуранакан вьрансенче йөрке тавас, лартса хаварнә йывәҗ-төмсене сыхласа хаварас төллөвөпе районта сентябрөн 20-мёшөнчен тытәнса октябрөн 20-мёшөччен көрхи санитарипе экологи уйәхләхө иртет. Ял тәрәхөсен пусләхөсене хәйсен территорияөсенчи организациөсемпе тата предприятисемпе каласса татәлса ялсемпе вөсен сывәхөнчи территориясенче тирпей-илем көртес, симөслентерөс ёсене туса ирттерме сөннө. «Пуранмалли сурт-йөрле коммуналлә хушәләхән ертсе пыракан компаниө» муниципаллә унитарлә предприятя пухәннә сүп-сапа санитарипе экологи уйәхләхө вәхәтөнче ялсен территорияөсенчен тиесе тухассине йөркетө.

Ял тәрәхөсенче паянхи кунә 5 пин йывәҗпа төм лартса хаварнә. Ку енөпе уйрәмах шукул ачисем активлә пултине палартмалла. Вөсем йывәҗсем лартса аллеяөсемпе парксем йөркетөсө, пөвөсене җирөплөтөсө, җырма-җатрасене ишөлме пәмаҗсө. Ку ёсөсем вөслөнмен-ха.

Ачасемпе ашшө-амәшөн сывләхөшөн

Октябрөн 10-мёшөнче Москакасси шукулөнче төл пулу иртнө. Шукул ачисемпе, вөсен ашшө-амәшөсөсемпе, педагогөсемпе төл пулма диагностикапа консультаци центрөн психологөсем Л.А. Верховцева, Н.А. Миронова тата районти төп больницән врач-психотерапевчө Л.М. Иванова пинә. Тема җөнө мар. Ку вәл ачасемпе аслисен үт-пү, психика тата психологи төлөшөнчи сывләхөн ыйтәвөсем. Психологөсем палартнә тәрәх, пирөн ачасем әнәслә аталанса пырасси ашшө-амәшөсөсемпе педагогөсен психологи төлөшөнчи сывләхөнчө те нумай өнчөн килет. Ачасем уйрәмах хәйсен таврашөнче пулса иртөкөн ёсөсем төлөшөпе сисөмлө. Ку вара вөсемшөн пысак пёлтерөшлө пулса таракан җынсем енөпе пушшех те. Җавна май төл пулусем вәхәтөнчө хәйсен профөсийө пирки кәна мар, харпәр хәйсен пурнәҗсө пирки те ытларах шухәш-ламаллине палартнә.

Хамәр инф.

Камән савәм пысакрах?

Пөрлөшүллө хушәләхөсенчө октябрөн 14-мёшөнче кәҗал тата иртнө җул кашни өне пуснө миҗө килограмм сөт суса илтине кәтартни

Е. Андреев яч. хис.	8,5	5,8
«Волга» ООО		7,0
«Восток»	9,2	9,5
«Герой»	11,2	11,1
К. Иванов яч. хис.	6,2	7,0
Ильин яч. хис.	11,6	10,0
Ленин яч. хис.	4,0	8,5
«Лидер» АФ ООО	7,5	
«Оринино»	9,5	10,9
«Передовик»	6,4	7,1
«Свобода»	10,4	8,1
«Светлө»	9,6	6,7
Суворов яч. хис.	7,0	10,6
«Рассвет» АФ ООО	5,7	7,2
«Ударник»	11,8	10,9
Чапаев яч. хис.	7,5	5,0
«Чемеево»		5,5
Чкалов яч. хис.	11,7	11,1
«Хлебобор» ООО	5,7	5,0
Ял хушәләх пред-пе	9,4	8,8

Җөнөлөх

Шупашкар агломерацине аталантарма пөрлөхлө информаци усләхө пулашө

Шупашкар агломерациөн территорияөнче пөрлөхлө информаци усләхне туса хурас ыйтула иртнө көсчөрни кун Шупашкар хула администрацийөн ларусен залөчө канашлу иртет. Унта Шупашкар тата Җөнө Шупашкар хулисен, Җөрпү, Сөнтөрвәрри, Шупашкар районөсен пусләхөсөсемпе пөрле информациө енөпе ёсөкөн специалистөсем пухәнчөс. Пирөн район пусләхө Ю. Иванов, район администрацийөн халәха информациөпе тивөстөрөкөн пайөн ертүсө В. Лаврентөв, культурапа архив ёсөсен пайөн төп специалист-эксперчө Л. Павлова та канашла хутшәнчөс.

Шупашкар хулин пусләхө Н. Емельянов малтанах төп хулан 2020 җулчөн аталанмалли стратеги программине улшәнүсем көртни пирки пёлтерчө. ЧР экономика тата сүтү-илү министрө И. Моторин каласәва малалла тәсса төп хулан агломерацине аталантарни урлә республикән Җурчөср пайө аталанасси пирки сәмах каларө. Шупашкар агломерациө сүлөрех асаннә муниципаллә йөркетөсөн ушкәнне пөрлөштерөсө тәмалла. Республикан җурчөср территорияөнче вьрнаҗнә хуласемпе районсен социаллә экономикана аталантарса пырасси пөр өвөрлө, вөсем промышленос енөпе те республикәна сүллө шайра тытса тама май парасөсө. Республика бюджетө те вөсем

хывакан налукөсемпе никөслөсө пырать. Ку территорияө җынсем куҗса сүрөсси те анлә сарәллә. Сөр ыйтәвөсөсемпе те җак муниципаллә йөркетөсөсем пөр-пөринге сыхәннә. (Төслөх вьрәнне – «Сөспөл» предприятийө Муркаш районөнчө вьрнаҗни тата тухәҗлә ёсөсө пыни.) Апла пулсан ёс кәшт маларах пусәннә тесен те йәнәш мар. Җапла вара Шупашкар агломерацине туса хума никөсө те пур.

Ана туса хурассин төп төллөвө – сакән-та пуранакан җынсен пурнәҗ услөвийөсөне пысаклатасси тата вөсен хәрүшәрләхне сүллө пахаләха ситерөсси. Кәна шута илсен агломерациө аталантарни пуриншөн те усаөллә пулмалла. Төрлө шайсенчи ертүсөсөсем, бизнесменөсем тата ёсөкөн җынсем сак агломерацине туса хурассине кәсәкланса йышәнсан ума лартнә төллөвө те пурнәҗлама майөсем чылай. Савәнпа халәх патне төрөсө те әнланмалла информациө ситерөсө тесе республикәра пөрлөхлө информациө усләхне туса хума палартнә та өнтө. Патшаләх структуря сак ёсө йөркетөсө пырассинчө төп вьрән йышәнмалла.

Информациө җынсем патне пур өнлөн, йөркипе тата пөрлөхлөн ситерөмеллө. Хьпарсен сак пысак ёсө мөнле тытәннинчө пулса вәл пурнәҗа епле көрсө пыни таранак – кашни утәмах сүтатса памалла. Савәнпа та халәхән, граждәнлә об-

щество институтөсен, влөсән тата бизнесән – пурин те килөштерөсө пөрлө ёсөсө пымалла. Җакә аталанавән төп ресурсө пулса тарать. Информациө пөлсе тәни кәна пөчөк бизнесра ёсөкөнсен хисөпне үстерө, җөнөлөхөсө пур вьрәнәта та пөр вәхәтра пурнәҗа көртме май парө. Агломерациө пур өнлөн аталантарни Шупашкара «Атал чөри» те туса хурө.

Пөрлөхлө информациө усләхне туса хума никөсө те пур, ача сөнөрен йөркетөмеллө мар. Чаваш Республикин влөс органөсен ёсөсем халө те информациө енөпе уса, вөсем җынчөн халәх та вәхәтрах пөлсе тарать. Ку Чаваш Республикин Президентөнчө 2003 җулхи июлөн 15-мёшөнчө тухнә указөпе килөшүллөн пулса пырать. Җапла вара малашне те хаҗат-журнал, информациө бюллетенөсем, ятарлә кәларәмөсем, электронлә массәлла информациө хатөрөсөсем (телевидени, радио, Интернет), муниципаллә йөркетөсө сайчөсөсемпе влөс органөсен порталө урлә җынсем Шупашкар агломерацине аталантарасси мөнле тапхәрта пулти җинчөн пөлсөсө тәмалла.

Канашлава пуртарәннә хуласен тата районсен пусләхөсөсем агломерациө аталантармаллипе пурте килөшрөсө.

Н. НИКОЛАЕВА.